

בְּקִיּוּמוֹ (שְׁלֵא) לְהוֹצִיא דְבָר (אחֲרֵי),
וְאוֹתוֹ הֵבֵל שֶׁהִיא יִרְשֶׁת אָבִיו
קָרָאוּ הֵבֵל, וּמִמֶּנּוּ רָאָה כָּל מָה
שֶׁרָאָה. וְאָף עַל גַּב שְׁסִיּוּעִים רַבִּים
מִלְמַעְלָה, אַחֲרֵים הָיוּ לוֹ,
וְלִהְיוּדִיעַ הַדְּבָר אֲמַר בְּיַמֵּי הֵבֵל.
שְׁדָבָר זֶה בָּא מִשָּׁם.

וְסוּד הַדְּבָר - הַכֹּל הֵבֵל, אֵת הַכֹּל
רְאִיתִי בְּיַמֵּי הֵבֵלִי יֵשׁ צְדִיק אֲבִד
בְּצַדְקוֹ. זֶהוּ סוּד הַדְּבָר שֶׁגִּלָּה
וּפְרָסָם שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּיַמֵּי הֵבֵלִי.
כְּלוּמַר, בְּזִמְן שֶׁהֵבֵל הָיָה יוֹגֵק
מִן הַדִּין כְּדִי לַעֲשׂוֹת דִּין, צְדִיק
אֲבִד בְּצַדְקוֹ. וּבְזִמְן שֶׁהֵבֵל הָיָה
יוֹגֵק מִרְחָמִים, רָשַׁע מֵאֲרִיף
בְּרַעְתּוֹ, וּשְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים בְּהֵבֵל
הַזֶּה. וְלִכֵּן כְּתוּב בְּיַמֵּי וְלֹא כְּתוּב
בְּיוֹם, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּיַמֵּי הֵבֵל זֶה.
מִי שֶׁנִּפְגַּשׁ בְּדִין - בְּדִין, וּמִי
שֶׁנִּפְגַּשׁ בְּרַחֲמִים - בְּרַחֲמִים.

וְאִם תֹּאמְרוּ, יֵשׁ צְדִיק אֲבִד, וְלֹא
אֲמַר אָבִיד - כִּי הוּא אֲבִד מִמֶּשׁ,
שְׁאוֹתוֹ הַדִּין אֲבִד לְצַדִּיק
מִהַעוֹלָם וּמִהַדוֹר. וַיֵּשׁ רָשַׁע
מֵאֲרִיף בְּרַעְתּוֹ - מֵאֲרִיף מִמֶּשׁ.
שֶׁשְׁאוֹתוֹ הַדִּין (הֵבֵל) יוֹגֵק
מִרְחָמִים, עוֹשֶׂה רַחֲמִים לְאוֹתוֹ
רָשַׁע וּמֵאֲרִיף לוֹ.

עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, רָאוּ קִיטוֹר
שֶׁהִיא עוֹלָה לְמַעְלָה וְיורֵד לְמַטָּה.
אֲמַר, הַתְּעַטְרוֹת הַתְּעַטֵּר בְּרַפֵּשׁ
(בַּעֲנִיּוֹת) הָאָרֶץ מִלְמַעְלָה. בֵּין כִּי
וְכִי הַעֲלָה אוֹתוֹ שְׂדֵה רֵיחַ מִכָּל
הַבְּשָׂמִים. אֲמַר, נִשְׁבַּ כְּאֵן,
שֶׁשְׂכִינָה עוֹמֶדֶת אֶצְלָנוּ. מִשׁוּם
כִּי כִּי רֵיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה'.

פְּתַח וְאֲמַר, (בְּרֵאשִׁית כ"ו) וַיִּרַח אֵת
רֵיחַ בְּגָדָיו וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמֶר רָאָה
רֵיחַ בְּנֵי וְגו'. וַיִּרַח אֵת רֵיחַ בְּגָדָיו,
מִשְׁמַע שְׁאוֹתָם לְבוֹשִׁים הָיוּ
מַעֲלִים רֵיחַ טוֹב, (שְׁלֵא י"ח) וַאֲחֵר כִּי
זוֹ מִהֶם אוֹתוֹ רֵיחַ. עַכְשָׁיו יֵשׁ
לְהַסְתַּפֵּל, כְּתוּב רֵיחַ בְּגָדָיו, וְכְתוּב
רֵיחַ בְּנֵי, וְלֹא אֲמַר רֵיחַ הַבְּגָדִים,

בְּחִילָא, לְמִיפֵק קָלָא. קָלָא מִמֶּשׁ קָאִים
בְּקִיּוּמָה (דְּלֵא) לְאַפְקָא (אחֲרָא) מְלָה. וְהֵהוּא הֵבֵל
דְּהָוָה אַחֲסַנְתִּיהּ דְּאָבוּי קְרִייהַ הֵבֵל, וּמִנֵּיהּ
חָזָא כָּל מָה דְּחָזָא. וְאָף עַל גַּב דְּסִיּוּעִין סְגִיֵּאִין
מַעֲיִלָא אַחֲרָנִין הוּוּ לֵיהּ, וְלֹא שְׁתַּמּוּדְעָא מְלָה,
אֲמַר בְּיַמֵּי הֵבֵלִי. דְּמְלָה דָּא מִתְּמָן אֲתָא.

וְרָזָא דְּמְלָה, הַכֹּל הֵבֵל אֵת הַכֹּל רְאִיתִי בְּיַמֵּי
הֵבֵלִי, יֵשׁ צְדִיק אֲבִיד בְּצַדְקוֹ, דָּא הוּא
רָזָא דְּמְלָה, דְּגַלִּי וּפְרָסָם, דְּכֹלָא תְּלִיא בְּיַמֵּי
הֵבֵלִי, כְּלוּמַר בְּזִמְנָא דְּהָאִי הֵבֵל יִנְקָא מִן
דִּינָא, בְּגִין לְמַעַבְדֵּי דִּינָא, צְדִיק אֲבִיד בְּצַדְקוֹ,
וּבְזִמְנָא דְּהָאִי הֵבֵל יִנְקָא מִרְחָמִי. רָשַׁע מֵאֲרִיף
בְּרַעְתּוֹ. וְתִירוּוִייהוּ תְּלִיין בְּהָאִי הֵבֵל, וּבְגִין כִּי
כְּתִיב בְּיַמֵּי, וְלֹא כְּתִיב בְּיוֹם. וְכֹלָא תְּלִיין בְּיַמֵּי
הֵבֵל דָּא. מָאן דְּאֲעָרַע בְּדִינָא, בְּדִינָא. מָאן
דְּאֲעָרַא בְּרַחֲמִי, בְּרַחֲמִי.

וְאִי תִימָא יֵשׁ צְדִיק אֲבִיד וְלֹא קָאֲמַר אָבִיד.
הֵכִי הוּא אֲבִיד מִמֶּשׁ. דְּהֵהוּא דִּינָא אֲבִיד
לְצַדִּיק מִעֲלָמָא וּמִדְּרָא. וַיֵּשׁ רָשַׁע מֵאֲרִיף
בְּרַעְתּוֹ, מֵאֲרִיף מִמֶּשׁ, דְּהֵהוּא דִּינָא (ס"א הֵבֵל) כִּד
יִנְקָא מִרְחָמִי, עָבִיד רַחֲמִי לְהֵהוּא רָשַׁע,
וּמֵאֲרִיף לֵיהּ.

עַד דְּהוּוּ יִתְבִי חֲמוּ קִטוֹרָא דְּהוּוּ סְלִיק לְעִילָא
וְנִחִית לְתַתָּא. אֲמַר אַתְּעַטְרוּתָא אַתְּעַטֵּר
בְּטִינְתָא (נ"א בַּעֲנִיּוֹתָא) דְּאֲרַעָא, מִגּוּ לְעִילָא.
אַדְהֵכִי, סְלִיק הֵהוּא חֲקָלָא רִיחָא, מִכָּל
בוֹסְמִין, אֲמַר גִּיתִיב הֵכָא, דְּשְׂכִינְתָא גְּבַן
אַתְקִיִים. בְּגִין כִּי, כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יי'.

פְּתַח וְאֲמַר, (בְּרֵאשִׁית כ"ו) וַיִּרַח אֵת רֵיחַ בְּגָדָיו
וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמֶר רָאָה רֵיחַ בְּנֵי וְגו', וַיִּרַח
אֵת רֵיחַ בְּגָדָיו, מִשְׁמַע דְּאִינוּן לְבוֹשִׁין הוּוּ
סְלִקִין רִיחָא טָבָא, (ס"א דְּלֵא אַתְעָרִי) וְלִבְתֵּר אַתְעָרִי
מִנְהוּן הֵהוּא רִיחָא. הַשְּׁתָא אֵית לְאַסְתַּפְלָא,